

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romanice
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limbă și literatură portugheză A / Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLB4161 Literatură portugheză (Baroc și Neoclasicism) (în limba portugheză)							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Sónia Dias Mendes							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Sónia Dias Mendes							
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obligativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					38
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					38
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					38
Tutoriat					4
Examinări					4
Alte activități.....					4
3.7 Total ore studiu individual		126			
3.8 Total ore pe semestru		182			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar; prezența la seminar - 75%

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C4.1 Identificarea și prezentarea particularităților istorice și literare ale Barocului și Neoclasicismului în Europa și Portugalia</p> <p>C4.2 Plasarea corespunzătoare a operelor și autorilor în contextul cultural portughez</p> <p>C4.3 Recunoașterea amprentei estetice și a tematicii abordate de autorii studiați</p> <p>C4.4 Dobândirea și utilizarea limbajului specific</p> <p>C4.4 Analizarea eficientă a unui text literar portughez, prin suprapunerea cadrului teoretic și metodologic cu reflecția personală și creativitatea.</p> <p>C4.6 Dezvoltarea autonomiei intelectuale și a capacității critice, deosebind, în același timp, cunoașterea științifică de opiniile personale</p>
-------------------------	---

Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.
-------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acest curs are ca obiectiv fundamentarea noțiunilor teoretice și estetico-literare prezente în Barocul și Neoclasicismul portughez. Se va pune un deosebit accent pe corelarea contextului cultural cu creațiile literare portugheze ale acestei perioade. Cursul va debuta cu prezentarea principalelor concepte și caracteristici ale Barocului literar portughez și va prezenta marile opere neoclasiche și numele unora dintre cei mai de seamă autori portughezi: Francisco Rodrigues Lobo, D. Francisco Manuel de Melo, Mariana Alcoforado, Sôror Violante do Céu, Sôror Maria do Céu, António José da Silva și padre António Vieira. Prin parcurgerea operelor acestora se va putea obține o imagine de ansamblu a diferitelor fațete ale Barocului, ce redau atât trăsăturile dramatice și hiperbolice ale literaturii religioase, cât și satira sau expresiile riguroase și adeseori excesive ale conceptismului și cultismului. Cea de-a doua parte a cursului va fi dedicată prezentării conceptelor fundamentale ale Neoclasicismului și ilustrării acestora prin intermediul operelor lui Francisco José Freire, Luís António Verney, Filinto Elísio sau Manuel Maria Barbosa do Bocage.
7.2 Obiectivele specifice	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - predarea și consolidarea noțiunilor de teorie literară, de prozodie și stilistică. - consolidarea deprinderilor de analizare a textului literar, de interpretare a acestuia. - cunoașterea operelor, a biografiei dedicate autorilor reprezentativi ai Barocului și Neoclasicismului <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet. <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DV <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon - dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1. De la Renaștere și Manierism la Baroc. Geneza și evoluția Barocului portughez. Principalele concepte și caracteristici.	Prezentare expozitivă (prelegere) Vizionarea unor scurte filme documentare	
Curs 2. Francisco Rodrigues Lobo și începuturile Barocului portughez.	Prezentare expozitivă (prelegere) Vizionarea unor scurte filme documentare	

Curs 3. D. Francisco Manuel de Melo: între cosmopolitism și conservatorism.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 4. Conceptism și cultism în poezia barocă portugheză. <i>Fénix Renascida</i> și <i>Postilhão de Apolo</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere) Vizionarea unor scurte filme documentare	
Curs 5. Mariana Alcoforado. Aspectele baroce ale iubirii, conceptualismul și relația dintre religios și carnal în <i>Cartas Portuguesas</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere) Vizionarea unor scurte filme documentare	
Curs 6. Literatura religioasă feminină: Sôror Violante do Céu, Sôror Maria do Céu și Sôror Madalena da Glória. „Cultul retoricii imaginii” și dimensiunea invizibilă a realității.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 7. Teatrul baroc al lui António José da Silva, ”Evreul”. De la tragedie la satiră. Reinterpretarea temelor mitologice și critica societății portugheze.	Prezentare expozitivă (prelegere) Vizionarea unor scurte filme documentare	
Curs 8. Oratoria sacră. Etapele fundamentale ale discursului retoric baroc. Proza doctrinară, religioasă și pamfletară a părintelui António Vieira.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 9. Iluminismul și Neoclasicismul. Contextualizare istorică. Prezentarea și definirea principalelor aspecte literare ale acestei perioade.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 10. Iluminismul și reforma pedagogică: Luís António Verney, <i>Verdadeiro Método de Estudar</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere) Analiza comparativă	
Curs 11. Reforma literară și <i>Arcadia Lusitană</i> . Correia Garção, António Dinis da Cruz e Silva, Domingos Reis Quita și Manuel de Figueiredo.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 12. Doctrina estetică a academiei <i>Arcadia Lusitana</i> . Francisco José Freire, <i>Arte Poética</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 13. Filinto Elísio, ultimul paladin al școlii arcadiene, și „filintiști”.	Prezentare expozitivă (prelegere) Vizionarea unor scurte filme documentare	
Curs 14. Manuel Maria Barbosa du Bocage: între neoclasicism și pre-romantism. Temele, stilul și principalele elemente de versificație în poezia lui Bocage.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Bibliografie 1. Caragea, Dan, <i>Antologia poeziei portugheze</i> , Edinter, București, 1990. 2. Castro, Aníbal Pinto de, <i>Retórica e teorização literária em Portugal : do humanismo ao neoclasicismo</i> , Imprensa Nacional Casa da Moeda, Lisboa, 2008. 3. Ciorănescu, Alexandru, <i>Barocul sau descoperirea dramei</i> , Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1980. 4. Marmoto, Rita, (Org), <i>História Crítica da Literatura Portuguesa</i> , Vol. IV, <i>Neoclasicismo e Pré-Romantismo</i> , coord. C. Reis, Verbo, Lisboa, 2010. 5. Moisés, Massaud, <i>As Estéticas literárias em Portugal</i> , 2 vols., Caminho, Lisboa, 1997. 6. Palacín, Luís, <i>Vieira e a visão trágica do barroco : Quatro estudos sobre a consciência possível</i> , HUCITEC : Instituto Nacional do Livro. Fundação Nacional Pró-Memória, São Paulo; Brasília, 1986. 7. Pires, Maria Lucília Gonçalves, (Org), <i>História Crítica da Literatura Portuguesa</i> , Vol. III, <i>Maneirismo e Barroco</i> , coord. C. Reis, Verbo, Lisboa, 2001. 8. Pires, Maria Lucília Gonçalves, <i>Xadrez de palavras. Estudos de literatura barroca</i> , Cosmos, Lisboa, 1996. 9. Saraiva, A. J. & O. Lopes, <i>História da Literatura Portuguesa</i> , Porto Editora, Porto, 1976. 10. Zamfir, Mihai., <i>Formele liricii portugheze</i> , Univers, București, 1985.		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Introducere în studiul Barocului portughez. Prezentarea autorilor fundamentali și contextualizarea operelor reprezentative ale acestei perioade.	Expunerea, explicația, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 2. Francisco Rodrigues Lobo, <i>Corte na Aldeia</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 3. D. Francisco Manuel de Melo, <i>As Obras Métricas</i> și fragmente din <i>Carta de Guia de Casados</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 4. Poeți reprezentativi din <i>Fenix Renascida</i> și <i>Postilhão de Apolo</i> : Francisco Rodrigues Lobo,	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	

Jerónimo Baía, António Barbosa Bacelar, Francisco de Vasconcelos, Sôror Violante do Céu, Frei António das Chagas.		
Seminar 5. Mariana Alcoforado, <i>Cartas Portuguesas</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 6. Studiu comparativ între poezia Mariei do Céu și pictura barocă a Josefei de Óbidos.	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 7. António José da Silva, <i>Guerras do Alecrim e Manjerona</i> .	Lectura, analiza și interpretarea, explicația, comparația, dialogul	
Seminar 8. Pe. António Vieira, <i>Sermão da sexagésima</i> și <i>Sermão de Santo António aos peixes</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 9. Vizionarea unor fragmente din filmul <i>Palavra e Utopia</i> , în regia lui Manoel de Oliveira. Biografia lui António Vieira și a dimensiunea oratorică a operelor sale.	Vizionare de film, discuție deschisă, participare activă.	
Seminar 10. Luís António Verney, <i>Verdadeiro Método de Estudar</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 11. António Dinis da Cruz e Silva, <i>O Hissope</i> .	Lectura, analiza și interpretarea, explicația, comparația, dialogul	
Seminar 12. Francisco José Freire, fragmente din <i>Arte Poética</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 13. Filinto Elísio, <i>Poesias</i> .	Explicația, lectura, analiza critică de text, discuția deschisă, participarea activă	
Seminar 14. Evaluare – probă scrisă.		
Bibliografie 1. Alcoforado, Mariana, <i>Cartas Portuguesas</i> , Assírio & Alvim, Lisboa, 1998. 2. Céu, Maria do, <i>A Preciosa de Sôror Maria do Céu</i> , INIC, Lisboa, 1990. 3. Cruz e Silva, António Dinis da, <i>O Hissope</i> . Poema Herói-Cómico, Angelus Novos, Coimbra, 2008. 4. Elísio, Filinto, <i>Poesias</i> , Livraria Sá da Costa, Lisboa, 1941. 5. Lobo, Francisco Rodrigues, <i>Corte na aldeia</i> , Verbo, Lisboa, 2007. 6. Melo, Francisco Manuel de, <i>Carta de guia de casados</i> , Quidnovi, Vila de Conde, 2012. 7. Melo, Francisco Manuel de, <i>Obras Métricas</i> , Edições APPACDM de Braga, Braga, 2006. 8. Pécora, Alcir (org.), <i>Poesia seiscentista : Fênix renascida e Postilhão de Apolo</i> , Ed. Hedra, São Paulo, 2002. 9. Silva, António José da, <i>Guerras do Alecrim e Manjerona</i> , Porto Editora, Porto, 1995. 10. Verney, Luís António, <i>Verdadeiro método de estudar: cartas sobre retórica e poética</i> , Editorial Presença, Lisboa, 1991. 11. Vieira, António, <i>Sermões escolhidos : Sermão da sexagésima, sermão de Santo António (aos peixes), sermão dos bons-anos, sermão do mandato</i> , Editora Ulisseia, Lisboa, 1996.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociaților profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

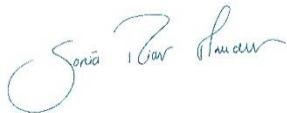
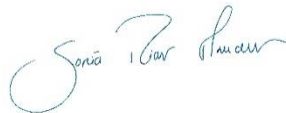

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu SC Best Trad SRL, SC Sistemic Trad SRL, Emerson SRL, SC Cartea Ardeleana SRL, SC Genpact Romania SRL.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului -cunoașterea bibliografiei	Examen scris-2 ore; note de la 1 la 10.	70%
10.5 Seminar	Barem: - 1 punct din oficiu - lucrare de seminar -1 punct - analiza pertinentă a fragmentului pe care-l vor avea	Verificare-probă scrisă (2 ore; note de la 1 la 10), în ultima oră de seminar.	30%

	de comentat în cadrul verificării, plecând de la conceptele și noțiunile explicate la curs și consolidate în cadrul seminarului – 7 puncte originalitatea comentariului de text – 1 punct - fraudă la examen se pedepsește cu nota 1		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">- Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect.- Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat.- Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului.- Studentul a citit operele principale analizate.- Analiza pertinentă în cadrul verificării de la seminar, a fragmentelor din operele autorilor studiați.- Minim nota 5 la curs și seminar pentru a putea calcula media finală. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de restanțe studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, cealaltă componentă fiind recunoscută.			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).			

Data completării 23/03/2022	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 26.03.2022	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății